

ליברו הנך קמאי בו'. הוא הדין דהו"מ למפקד מנתרמי
שלא ידעו בראשונים כיון שצאלו בג' ימים אלא
מקמאי פריך בפשיטות טפי:

ליברו הנך בתראי וכו'. מקמאי לא

לייעודי קאמו מדהמתינו
עד נגיחה ג' וא"ת מאי קאמר מנא
ידעינן דכל דקאי צבי דינא כו' לוקמא
כגון שהיו אחרונים נעמדם כשהעידו
כח ראשונה וי"ל דעל כרחק איירי
כשהעידו כח שלשית תמלה דאי
כשהעידו לבסוף אס כן תקשה
מקמאי דלמנא לחיוביה פלגא מוקא
קאמו לדיכא הוכחה צמה שהמתינו
עד נגיחה שלשית דשמא לא היה
לחס פנאי לצל לצ"ד להעיד אלא
כשהמתינו עד כשהעידו כח שלשית
או מוכחא מלמא ללייעודי קאמו:

אלא דקמריזו רמוזי רב אשי אמר כשבאו
רצופים רבינו אמר יבמכירין בעל השור
ואין מכירין את השור אלא היכי מייעדי ליה
דאמרי תורא נחנא אית לך בבקרך אבעי
לך לנצורי לכוליה בקרא אבעיא להו
המשסה כלבו של חברו בחבירו מהו משסה
ודאי פטור בעל כלב מאי מי אמרינן מצוי
א"ל אנא מאי עבידנא ליה או דלמא אמרינן
ליה כיון דידעת בכלבך דמשסי ליה ומשתמי
לא אבעי לך לאשהויה אמר רבי זירא ת"ש
ותם שיהו התינוקות ממשמשיין בו ואינו
נוגח הא נוגח חייב אמר אבוי מי קתני נגח
חייב דלמא הא נגח לא הוי תם ובההיא
נגיחה לא מחייב ת"ש ושיסה בו את הכלב
שיסה בו נחש פטור מאי לאו פטור משסה
וחייב בעל כלב לא אימא פטור אף משסה
אמר רבא אם תמצי לומר המשסה כלבו של
חבירו בחבירו חייב ושיסה הוא בעצמו
פטור מאי טעמא כל המשנה וכו' אחר
ושינה בו פטור א"ל רב פפא לרבא איתמר
משמיה דריש לקיש כוותיק דאמר ריש
לקיש שתי פרות ברשות הרבים אחת ברבוצה
ואחת מהלכת ובעטה מהלכת ברבוצה
פטורה רבוצה במהלכת חייבת א"ל יאנא
בההיא חיובי מחייבנא דאמרינן ליה כו' אית
לך רשותא לסגויי עלי לבעושי בי לית לך
רשותא: מתני' שור המזיק ברשות הניזק
כיצד נגח נשך רבץ בעמ ברשות הרבים
משלם חצי נזק ברשות הניזק רבי טרפון
אומר נזק שלם וחכמים אומרים חצי נזק
אמר להם רבי טרפון ומה במקום שהקל על
השן ועל הרגל ברשות הרבים שהוא פטור
החמיר עליהן ברשות הניזק לשלם נזק שלם
מקום שהחמיר על הקרן ברה"ר לשלם
חצי נזק אינו דין שנחמיר עליו ברשות הניזק
לשלם נזק שלם אמרו לו דיו לבא מן הדין
להיות כגדון מה ברה"ר חצי נזק אף ברשות הניזק חצי נזק אמר להם אף אני לא

מוסף רש"י

שיסה. גיחה. גיחה וטוהרין
(10). ובעטה מהלכת
ברבוצה פטורה. ואע"ג
דכתיב חייבת הכל
פטורה, לכל המשנה כגון
10 שנגח כנסי' וכו'
אמר כי (וע"ד ב.ב.).
שור המזיק ברשות
הניזק כיצד. דקמריזו
לנצורי מועדין דמקא
וקמריזו שני זרי אהוי
כרשות הניזק כלל ועליו
(11).

רבינו חננאל

השתא דייקתן מהא
ממתניחא אי אמרינן
לייעודי תורא משכחת
לה כגון דאשתיזו כחא
כליהו אלא אי אמר
לייעודי גברא ולעולם לא
הוי מועד עד שיעידו
הללו כיון כיון בשלשה
ימים לייעודי הני שדרי
קמאי דאשתיזו עליה דנגח
בחב כשבא לתורא דראובן
מי הוינן ידעי דלמחר
וליום אחרינא אתו שדרי
אחרינו ומשהדי עליה
הדחבת לן לתלמא כתי
כי דח חזיבין דייקתן
מינה דלייעודי תורא הוא.
ואמר ליה רב כחננא לרב
אשי וי"א א' כי רב
אש הוא האמר ולייעודי
תורא מי ניחא א איכא
למיירי ימירו ה קמאי
מי ידעינן דכל דקאי כבי
דינא לאשהדי להאי תורא
אתא הדחבת לן כח אתא
אין לחיוביה עלגי ניוקא
קא איתנן וכיון שהתמו
שילטנו צד תמות אבל
כצד מעודת לא העירו
הנה אפילו לייעודי תורא
לא משכחת לה אלא מאי
אית לך למימר דאיכא
שהדי דחו להו בהתקצצט
בכ"ד רמוזי רמוזי אהדי
כלומר זאת אומרת לית
האחרת הנישד העידו והנה
אנחנו עוד מעידין אחרינן
דלא יכלי למימר לא הוינן
ידעי דלמחר תבאי אתו
אפילו תמא לייעודי ג'
גברא שנומנה להללו
שלש כיתות אחת שהעידה
תמלו והאחרת שהעידה
שלשום ישיבה בכ"ד
כאחה עם הכת השלישית
שבאה להעיד היום ורמוזי
אהדי ואמר אלו שתי
הכיתות לכת השלישית
העידו גם אתם כאשר
העירו אנו שנחשבין כולן
עכשיו ככת אחת ואין
דיון דיון דאחזמו חשבין
להו רב אשי כיון דחזין
להו דממוזי ככת אחת חשבין
להו לייעודי תורא ולייעודי
גברא תורא אורחא ודא
טעמא לתרויהו. רבינא
אמר בכמירין בעל השור והעידו

במכירין בעל השור בו'. ואם

תאמר אחתי מנא
למימר לחיוביה פלגא מוקא קאמינן
קאמן שצווריס כדמנא צמניתי (לקמן)
דף לה: ג' ז' אומר קטן הניק
וי"ל דיכול לומר אחד מהם נאכד
אי' דנאכד אחד מהם (2) אחר כל
נגיחה וי"א דכיון דאין מכירין את
השור שמא אותו שנגח ראשונה לא
זכו שנגח שניה ושלשית וי"ל כגון
שלאחר שהעידו כולם ראשונה והעירוהו
שהיה עושה כל הנגיחות ואם תאמר
לייעודי גברא אין העדים שהעידו
ציוס ראשון יכולין ליעד אלא שמושקין
שמא יגח צ' ו' (3) ויכירו ומטעם זה
יכולים נמי לומר לחייבו חצי נזק צאלו
כשיכירו ואפי' כי אמרינן לייעודי
מורא דמנינו למימר דמיירי כשהעירוהו
עד שנגח שלשה נגיחות ולאחר שלשה
ימים כשצאלו להעיד נתערב צין
שווריס אחרים הדומים לו או שמו
מה שור היה ואין מכירין אותו
כשעת הצדעות והשתא דהאי לייעודי
קאמו ואף על פי שאין מכירין אותו
ישלם ג' נ"ש כשיגח נגיחה רביעית
כרצי אחא דאמר צריש המוכר
פירות (צ"ד דף ג. וס) צידוע שזה
הרגו ומ"ת אותם (4) שהעירו תמלה
יכולים הם לומר לחייבו חצי נזק

צאלו כשיכירו ללייעודי גברא נמי לא מני
לחס להעיד כלל עד שיעירוהו אלא דהאי
הנעלים מתחייבים עד שיעירוהו תמלה ולכן
לריכין למהר להעיד קודם הכרה וכן פ"ח
דלחן מנני' צין לייעודי מורא צין לייעודי
גברא וצעין לא אפשיט ותימה דלא משני
שאלן מכירין השור המנוגח אי נמי שנגח
שור של הפקר או של כנעני או שהעידו
שנגח שוריס של עמנו ואורי' דשמא אין
העדאה מועלת אלא צפני חיוז ולכן לא
דמי לשור האנטינן (לקמן דף ג. וס) שהאלס
נלחם עמו להורגו:

אלא אי אמרת לייעודי גברא * לימרו הנך
קמאי אנן מי הוה ידעינן דבתר שלשה יומי
אתו הני ומייעדי ליה אמר רב אשי אמרייתה
לשמעתא קמיה דרב כהנא ואמר לי ולייעודי
תורא מי ניחא ולימרו הנך בתראי אנן מנא
ידעינן דכל דקאי בי דינא לאשהדי בתורא
קאתו אנן לחיובי גברא פלגא נזקא אתינן
דקמריזו רמוזי רב אשי אמר כשבאו
רצופים רבינו אמר יבמכירין בעל השור
ואין מכירין את השור אלא היכי מייעדי ליה
דאמרי תורא נחנא אית לך בבקרך אבעי
לך לנצורי לכוליה בקרא אבעיא להו
המשסה כלבו של חברו בחבירו מהו משסה
ודאי פטור בעל כלב מאי מי אמרינן מצוי
א"ל אנא מאי עבידנא ליה או דלמא אמרינן
ליה כיון דידעת בכלבך דמשסי ליה ומשתמי
לא אבעי לך לאשהויה אמר רבי זירא ת"ש
ותם שיהו התינוקות ממשמשיין בו ואינו
נוגח הא נוגח חייב אמר אבוי מי קתני נגח
חייב דלמא הא נגח לא הוי תם ובההיא
נגיחה לא מחייב ת"ש ושיסה בו את הכלב
שיסה בו נחש פטור מאי לאו פטור משסה
וחייב בעל כלב לא אימא פטור אף משסה
אמר רבא אם תמצי לומר המשסה כלבו של
חבירו בחבירו חייב ושיסה הוא בעצמו
פטור מאי טעמא כל המשנה וכו' אחר
ושינה בו פטור א"ל רב פפא לרבא איתמר
משמיה דריש לקיש כוותיק דאמר ריש
לקיש שתי פרות ברשות הרבים אחת ברבוצה
ואחת מהלכת ובעטה מהלכת ברבוצה
פטורה רבוצה במהלכת חייבת א"ל יאנא
בההיא חיובי מחייבנא דאמרינן ליה כו' אית
לך רשותא לסגויי עלי לבעושי בי לית לך
רשותא: מתני' שור המזיק ברשות הניזק
כיצד נגח נשך רבץ בעמ ברשות הרבים
משלם חצי נזק ברשות הניזק רבי טרפון
אומר נזק שלם וחכמים אומרים חצי נזק
אמר להם רבי טרפון ומה במקום שהקל על
השן ועל הרגל ברשות הרבים שהוא פטור
החמיר עליהן ברשות הניזק לשלם נזק שלם
מקום שהחמיר על הקרן ברה"ר לשלם
חצי נזק אינו דין שנחמיר עליו ברשות הניזק
לשלם נזק שלם אמרו לו דיו לבא מן הדין
להיות כגדון מה ברה"ר חצי נזק אף ברשות הניזק חצי נזק אמר להם אף אני לא

לייעודי קאמו מדהמתינו

עד נגיחה ג' וא"ת מאי קאמר מנא
ידעינן דכל דקאי צבי דינא כו' לוקמא
כגון שהיו אחרונים נעמדם כשהעידו
כח ראשונה וי"ל דעל כרחק איירי
כשהעידו כח שלשית תמלה דאי
כשהעידו לבסוף אס כן תקשה
מקמאי דלמנא לחיוביה פלגא מוקא
קאמו לדיכא הוכחה צמה שהמתינו
עד נגיחה שלשית דשמא לא היה
לחס פנאי לצל לצ"ד להעיד אלא
כשהמתינו עד כשהעידו כח שלשית
או מוכחא מלמא ללייעודי קאמו:

אלא דקמריזו רמוזי רב אשי אמר כשבאו

רצופים רבינו אמר יבמכירין בעל השור
ואין מכירין את השור אלא היכי מייעדי ליה
דאמרי תורא נחנא אית לך בבקרך אבעי
לך לנצורי לכוליה בקרא אבעיא להו
המשסה כלבו של חברו בחבירו מהו משסה
ודאי פטור בעל כלב מאי מי אמרינן מצוי
א"ל אנא מאי עבידנא ליה או דלמא אמרינן
ליה כיון דידעת בכלבך דמשסי ליה ומשתמי
לא אבעי לך לאשהויה אמר רבי זירא ת"ש
ותם שיהו התינוקות ממשמשיין בו ואינו
נוגח הא נוגח חייב אמר אבוי מי קתני נגח
חייב דלמא הא נגח לא הוי תם ובההיא
נגיחה לא מחייב ת"ש ושיסה בו את הכלב
שיסה בו נחש פטור מאי לאו פטור משסה
וחייב בעל כלב לא אימא פטור אף משסה
אמר רבא אם תמצי לומר המשסה כלבו של
חבירו בחבירו חייב ושיסה הוא בעצמו
פטור מאי טעמא כל המשנה וכו' אחר
ושינה בו פטור א"ל רב פפא לרבא איתמר
משמיה דריש לקיש כוותיק דאמר ריש
לקיש שתי פרות ברשות הרבים אחת ברבוצה
ואחת מהלכת ובעטה מהלכת ברבוצה
פטורה רבוצה במהלכת חייבת א"ל יאנא
בההיא חיובי מחייבנא דאמרינן ליה כו' אית
לך רשותא לסגויי עלי לבעושי בי לית לך
רשותא: מתני' שור המזיק ברשות הניזק
כיצד נגח נשך רבץ בעמ ברשות הרבים
משלם חצי נזק ברשות הניזק רבי טרפון
אומר נזק שלם וחכמים אומרים חצי נזק
אמר להם רבי טרפון ומה במקום שהקל על
השן ועל הרגל ברשות הרבים שהוא פטור
החמיר עליהן ברשות הניזק לשלם נזק שלם
מקום שהחמיר על הקרן ברה"ר לשלם
חצי נזק אינו דין שנחמיר עליו ברשות הניזק
לשלם נזק שלם אמרו לו דיו לבא מן הדין
להיות כגדון מה ברה"ר חצי נזק אף ברשות הניזק חצי נזק אמר להם אף אני לא

צאלו כשיכירו ללייעודי גברא נמי לא מני
לחס להעיד כלל עד שיעירוהו אלא דהאי
הנעלים מתחייבים עד שיעירוהו תמלה ולכן
לריכין למהר להעיד קודם הכרה וכן פ"ח
דלחן מנני' צין לייעודי מורא צין לייעודי
גברא וצעין לא אפשיט ותימה דלא משני
שאלן מכירין השור המנוגח אי נמי שנגח
שור של הפקר או של כנעני או שהעידו
שנגח שוריס של עמנו ואורי' דשמא אין
העדאה מועלת אלא צפני חיוז ולכן לא
דמי לשור האנטינן (לקמן דף ג. וס) שהאלס
נלחם עמו להורגו:

אלא אי אמרת לייעודי גברא * לימרו הנך
קמאי אנן מי הוה ידעינן דבתר שלשה יומי
אתו הני ומייעדי ליה אמר רב אשי אמרייתה
לשמעתא קמיה דרב כהנא ואמר לי ולייעודי
תורא מי ניחא ולימרו הנך בתראי אנן מנא
ידעינן דכל דקאי בי דינא לאשהדי בתורא
קאתו אנן לחיובי גברא פלגא נזקא אתינן
דקמריזו רמוזי רב אשי אמר כשבאו
רצופים רבינו אמר יבמכירין בעל השור
ואין מכירין את השור אלא היכי מייעדי ליה
דאמרי תורא נחנא אית לך בבקרך אבעי
לך לנצורי לכוליה בקרא אבעיא להו
המשסה כלבו של חברו בחבירו מהו משסה
ודאי פטור בעל כלב מאי מי אמרינן מצוי
א"ל אנא מאי עבידנא ליה או דלמא אמרינן
ליה כיון דידעת בכלבך דמשסי ליה ומשתמי
לא אבעי לך לאשהויה אמר רבי זירא ת"ש
ותם שיהו התינוקות ממשמשיין בו ואינו
נוגח הא נוגח חייב אמר אבוי מי קתני נגח
חייב דלמא הא נגח לא הוי תם ובההיא
נגיחה לא מחייב ת"ש ושיסה בו את הכלב
שיסה בו נחש פטור מאי לאו פטור משסה
וחייב בעל כלב לא אימא פטור אף משסה
אמר רבא אם תמצי לומר המשסה כלבו של
חבירו בחבירו חייב ושיסה הוא בעצמו
פטור מאי טעמא כל המשנה וכו' אחר
ושינה בו פטור א"ל רב פפא לרבא איתמר
משמיה דריש לקיש כוותיק דאמר ריש
לקיש שתי פרות ברשות הרבים אחת ברבוצה
ואחת מהלכת ובעטה מהלכת ברבוצה
פטורה רבוצה במהלכת חייבת א"ל יאנא
בההיא חיובי מחייבנא דאמרינן ליה כו' אית
לך רשותא לסגויי עלי לבעושי בי לית לך
רשותא: מתני' שור המזיק ברשות הניזק
כיצד נגח נשך רבץ בעמ ברשות הרבים
משלם חצי נזק ברשות הניזק רבי טרפון
אומר נזק שלם וחכמים אומרים חצי נזק
אמר להם רבי טרפון ומה במקום שהקל על
השן ועל הרגל ברשות הרבים שהוא פטור
החמיר עליהן ברשות הניזק לשלם נזק שלם
מקום שהחמיר על הקרן ברה"ר לשלם
חצי נזק אינו דין שנחמיר עליו ברשות הניזק
לשלם נזק שלם אמרו לו דיו לבא מן הדין
להיות כגדון מה ברה"ר חצי נזק אף ברשות הניזק חצי נזק אמר להם אף אני לא

לייעודי קאמו מדהמתינו

עד נגיחה ג' וא"ת מאי קאמר מנא
ידעינן דכל דקאי צבי דינא כו' לוקמא
כגון שהיו אחרונים נעמדם כשהעידו
כח ראשונה וי"ל דעל כרחק איירי
כשהעידו כח שלשית תמלה דאי
כשהעידו לבסוף אס כן תקשה
מקמאי דלמנא לחיוביה פלגא מוקא
קאמו לדיכא הוכחה צמה שהמתינו
עד נגיחה שלשית דשמא לא היה
לחס פנאי לצל לצ"ד להעיד אלא
כשהמתינו עד כשהעידו כח שלשית
או מוכחא מלמא ללייעודי קאמו:

אלא דקמריזו רמוזי רב אשי אמר כשבאו

רצופים רבינו אמר יבמכירין בעל השור
ואין מכירין את השור אלא היכי מייעדי ליה
דאמרי תורא נחנא אית לך בבקרך אבעי
לך לנצורי לכוליה בקרא אבעיא להו
המשסה כלבו של חברו בחבירו מהו משסה
ודאי פטור בעל כלב מאי מי אמרינן מצוי
א"ל אנא מאי עבידנא ליה או דלמא אמרינן
ליה כיון דידעת בכלבך דמשסי ליה ומשתמי
לא אבעי לך לאשהויה אמר רבי זירא ת"ש
ותם שיהו התינוקות ממשמשיין בו ואינו
נוגח הא נוגח חייב אמר אבוי מי קתני נגח
חייב דלמא הא נגח לא הוי תם ובההיא
נגיחה לא מחייב ת"ש ושיסה בו את הכלב
שיסה בו נחש פטור מאי לאו פטור משסה
וחייב בעל כלב לא אימא פטור אף משסה
אמר רבא אם תמצי לומר המשסה כלבו של
חבירו בחבירו חייב ושיסה הוא בעצמו
פטור מאי טעמא כל המשנה וכו' אחר
ושינה בו פטור א"ל רב פפא לרבא איתמר
משמיה דריש לקיש כוותיק דאמר ריש
לקיש שתי פרות ברשות הרבים אחת ברבוצה
ואחת מהלכת ובעטה מהלכת ברבוצה
פטורה רבוצה במהלכת חייבת א"ל יאנא
בההיא חיובי מחייבנא דאמרינן ליה כו' אית
לך רשותא לסגויי עלי לבעושי בי לית לך
רשותא: מתני' שור המזיק ברשות הניזק
כיצד נגח נשך רבץ בעמ ברשות הרבים
משלם חצי נזק ברשות הניזק רבי טרפון
אומר נזק שלם וחכמים אומרים חצי נזק
אמר להם רבי טרפון ומה במקום שהקל על
השן ועל הרגל ברשות הרבים שהוא פטור
החמיר עליהן ברשות הניזק לשלם נזק שלם
מקום שהחמיר על הקרן ברה"ר לשלם
חצי נזק אינו דין שנחמיר עליו ברשות הניזק
לשלם נזק שלם אמרו לו דיו לבא מן הדין
להיות כגדון מה ברה"ר חצי נזק אף ברשות הניזק חצי נזק אמר להם אף אני לא

צאלו כשיכירו ללייעודי גברא נמי לא מני
לחס להעיד כלל עד שיעירוהו אלא דהאי
הנעלים מתחייבים עד שיעירוהו תמלה ולכן
לריכין למהר להעיד קודם הכרה וכן פ"ח
דלחן מנני' צין לייעודי מורא צין לייעודי
גברא וצעין לא אפשיט ותימה דלא משני
שאלן מכירין השור המנוגח אי נמי שנגח
שור של הפקר או של כנעני או שהעידו
שנגח שוריס של עמנו ואורי' דשמא אין
העדאה מועלת אלא צפני חיוז ולכן לא
דמי לשור האנטינן (לקמן דף ג. וס) שהאלס
נלחם עמו להורגו:

(6) נראה דל"ל וי"א דכל דקאי בי דינא לאשהדי בתורא קאתו אנן לחיובי גברא פלגא נזקא אתינן דקמריזו רמוזי רב אשי אמר כשבאו רצופים רבינו אמר יבמכירין בעל השור ואין מכירין את השור אלא היכי מייעדי ליה דאמרי תורא נחנא אית לך בבקרך אבעי לך לנצורי לכוליה בקרא אבעיא להו המשסה כלבו של חברו בחבירו מהו משסה ודאי פטור בעל כלב מאי מי אמרינן מצוי א"ל אנא מאי עבידנא ליה או דלמא אמרינן ליה כיון דידעת בכלבך דמשסי ליה ומשתמי לא אבעי לך לאשהויה אמר רבי זירא ת"ש ותם שיהו התינוקות ממשמשיין בו ואינו נוגח הא נוגח חייב אמר אבוי מי קתני נגח חייב דלמא הא נגח לא הוי תם ובההיא נגיחה לא מחייב ת"ש ושיסה בו את הכלב שיסה בו נחש פטור מאי לאו פטור משסה וחייב בעל כלב לא אימא פטור אף משסה אמר רבא אם תמצי לומר המשסה כלבו של חבירו בחבירו חייב ושיסה הוא בעצמו פטור מאי טעמא כל המשנה וכו' אחר ושינה בו פטור א"ל רב פפא לרבא איתמר משמיה דריש לקיש כוותיק דאמר ריש לקיש שתי פרות ברשות הרבים אחת ברבוצה ואחת מהלכת ובעטה מהלכת ברבוצה פטורה רבוצה במהלכת חייבת א"ל יאנא בההיא חיובי מחייבנא דאמרינן ליה כו' אית לך רשותא לסגויי עלי לבעושי בי לית לך רשותא: מתני' שור המזיק ברשות הניזק כיצד נגח נשך רבץ בעמ ברשות הרבים משלם חצי נזק ברשות הניזק רבי טרפון אומר נזק שלם וחכמים אומרים חצי נזק אמר להם רבי טרפון ומה במקום שהקל על השן ועל הרגל ברשות הרבים שהוא פטור החמיר עליהן ברשות הניזק לשלם נזק שלם מקום שהחמיר על הקרן ברה"ר לשלם חצי נזק אינו דין שנחמיר עליו ברשות הניזק לשלם נזק שלם אמרו לו דיו לבא מן הדין להיות כגדון מה ברה"ר חצי נזק אף ברשות הניזק חצי נזק אמר להם אף אני לא

כיצד הרגל פרק שני בבא קמא

עין משפט
נר מצוה

פר א מ"י פ"י מהלכות
מקן ממון הלכה יג
תמנ ע"פ סו'
פ"ה ב מ"י פ"ה מהלכות
חובל ומקן הלכה יא
ופ"י הלכה א תמנ ע"פ ע
טו"ש"ע ח"מ סימן תמ"א
פ"ק ג וסימן ע"ג סעיף
ד'
פר ג מ"י פ"ו הלכה
א תמנ ע"פ ס' ע
טו"ש"ע ח"מ סימן ע"ג
סעיף ב'
פר ד מ"י פ"ה הלכה
א תמנ ע"פ טו"ש"ע
ח"מ סימן תמ"א סעיף ג
וסעיף י'

מיד ב"חיה ניוקא קאמרינן. וא"ת וזיער ע"כ לגמרי אתה
לפטור דנוק שלם מהי מימי לאו פירכא היא דלא לאו
נפקא אחר ממילא חייבת נוק שלם נרשות הרבים בלא קל וחומר:
ולא תהא שן ורגל ב"ו. וא"ת הא אמר כספו של זה ולא כספו
של אחר וי"ל דאין למעט מכספו
אלא חצי נוק שמשלם מגופו דכספו
של זה חצי נוק מגופו ולא של אחר
וכאן אם היה בחצר הניזק חצי נוק
הוא משלם מן העלייה אבל לעיל
אי הו"ו מיידי שן ורגל ברה"ר הו"ו
משלם מגופו כמו קנן וא"ת היכי
גמר הכא מקרן חצי נוק לקרן דין הו"ו
שאפילו בחצר הניזק לא משלם אלף
חצי נוק שכן אין משלם מן העלייה
יש לומר נדרות יוכיחו שמשלם
מן העלייה לרצ פספס (לעיל ג.) ואין
משלם אלף חצי נוק וא"ת אי שן ורגל
בחצר הניזק חצי נוק אמאי אינטיטין
כספו של זה ולא כספו של אחר דלא כספו
ק"ו דלעיל ליכא * וי"ל דאי לאו כספו
הוא שנקיטן ק"ו דהכא דמיקל
במשלומין והו"ו עבדין קל וחומר
דלעיל דממילא נפקא חצי נוק:
וי"ה אדם חייב בכופר. מלא
תקחו כופר נפש רואה לא
נפקא דהאי (תמנ) דליטערין דלא
משקול מיניה ממונא למפטריה
דלמרינן צפרק אלו נערות (כמוצות
דף לו:) והכא איירי שיהרג וישלם
כופר כמו השור ומתנתן דבי חזקיה
(ס' דף לה.) לא נפקא אלף לפטור
בשוגג בלא מתכוין * כופר בנזיד
במתכוין שזה כזה אבל כופר בנזיד
כל זמן דלא אשקטן דפטור בשום
מקום * לא מניין למילף מיניה כלל:
עליו ודא ע"פ האדם. צפרק
המובל (לקמן דף סג:) דליש
נפש רואה אי אתה לוקח כופר אבל
אתה לוקח כופר לראשי אצריס ופרקי
והאי מצעי ליה דלמרי תמננא לא
מעדיד ביה תמרי דלא משקול מיניה
ממונא ונקטליה לאו כופר דהכא
איירי דא"כ הו"ו ליה לגנויי ההוא
מעליו ולא על האדם נפקא אלף
איירי בנמון אחר צדי מיתה וטעי
גמרא שלטעמי צללו נערות (כמוצות
דף לו:) דקעבי גבי דרשא דלא יהיה
אסון לא תקחו כופר נפש רואה
למה לי לומר דמלא יהיה אסון
נפקא אלמא ק"ד דמיירי בנמון אחר
צדי מיתה:

אינו דין שחייב בר' דברים. וא"ת
מה לאדם שכן מועד מתחילתו
וי"ל דנוקי אדם מנוקי אדם יליף:
רגל שדרסה ב'ו. הוא הדין צנן
דמיה דלורסה הו"ו מני
למצעי אבל נור וזש ממעטה
מעליו כמו אדם:
או דבא קרן בוחתו דחייב.
מימה מני מספקא ליה פשיטא
דקנן חמירא מהאי טעמא דליכא
למימד דמקנן צק"ו יליף שאין מועד
מתחילתו דהשתא לא שייך למפקר
ל(דפרישית) בנמונא דלדס יוכיח
שמועד מתחילתו ופטור מכופר ועוד
אם רבא קרן בוחתו דחייב בנזיק
אחת הו"ו ואנו ללשון
מנוקי פ"י אס מנוקי
דרגל גמר ר' טרפון הכופר
יש לברורי פירכא מה
לנוקי דרגל שמה חייבין
ברשות הניזק נוק שלם
שכן איחס הנוקי ישן
בנוק שלם בבור ואין בבור
דר' כופר דכתיב ונפל שמה
שן ודרשין שור ולא
אדם (מיוז) שור אי
אדם בבור וימות אין על
בדל הבור בלום דרמנא
פטריה וכשם שאין כופר
בבור כך אין כופר שלם
בקרן ברשות הניזק ואמרי

מנוקי כלים מייתי לה ר' טרפון וזכי קאמר ומה רגל שברה"ר פטורה בנזיק כלים
כלים נוק שלם קרן ברה"ר (ברה"ר) כופר שלם. ומקשי תוב איכא מלפירי מה לנוקי
כלים שכן שכן באש ואין כופר באש (כך אין כופר בקרן) בחצר הניזק והי"מ
בחס אבל כמובן לא גרע חצר הניזק מרה"ר שחייב כופר שלם. ופרקי: ממנון מייתי לה שפטור באש בחצות המוליק את
הגדיש והיו בו כלים וכי כרכנן דפטרי אטמונן והכי קאמר ומה רגל שפטורה בטמון ברה"ר ברשות
הניזק

הכי צני למלין מקנן שכן חייבת נרשות הרבים: לאו משום דסכר זה כרכי יוסי הגלילי. וא"ת
גמר ומה שן ורגל דפטורין ברה"ר חייבין בחצר הניזק כופר שלם כ"ש וי"ל דאם היה כופר בחצר הניזק ברה"ר לא היה
שייך למידן ק"ו: אלמא איכא כופר ברגל. והא דפליגי אביי ורנא צפרק שור שנגמא ארבעה וחמשה (לקמן דף מה.) וזש ברגל
שדרסה על גבי מינוק בחצר הניזק לנרצא לא משלם כופר אליצא דההוא תנא איירי ולא משום דסכר רצח הכי:

הכי צני למלין מקנן שכן חייבת נרשות הרבים: לאו משום דסכר זה כרכי יוסי הגלילי. וא"ת
גמר ומה שן ורגל דפטורין ברה"ר חייבין בחצר הניזק כופר שלם כ"ש וי"ל דאם היה כופר בחצר הניזק ברה"ר לא היה
שייך למידן ק"ו: אלמא איכא כופר ברגל. והא דפליגי אביי ורנא צפרק שור שנגמא ארבעה וחמשה (לקמן דף מה.) וזש ברגל
שדרסה על גבי מינוק בחצר הניזק לנרצא לא משלם כופר אליצא דההוא תנא איירי ולא משום דסכר רצח הכי:

הכי צני למלין מקנן שכן חייבת נרשות הרבים: לאו משום דסכר זה כרכי יוסי הגלילי. וא"ת
גמר ומה שן ורגל דפטורין ברה"ר חייבין בחצר הניזק כופר שלם כ"ש וי"ל דאם היה כופר בחצר הניזק ברה"ר לא היה
שייך למידן ק"ו: אלמא איכא כופר ברגל. והא דפליגי אביי ורנא צפרק שור שנגמא ארבעה וחמשה (לקמן דף מה.) וזש ברגל
שדרסה על גבי מינוק בחצר הניזק לנרצא לא משלם כופר אליצא דההוא תנא איירי ולא משום דסכר רצח הכי:

הכי צני למלין מקנן שכן חייבת נרשות הרבים: לאו משום דסכר זה כרכי יוסי הגלילי. וא"ת
גמר ומה שן ורגל דפטורין ברה"ר חייבין בחצר הניזק כופר שלם כ"ש וי"ל דאם היה כופר בחצר הניזק ברה"ר לא היה
שייך למידן ק"ו: אלמא איכא כופר ברגל. והא דפליגי אביי ורנא צפרק שור שנגמא ארבעה וחמשה (לקמן דף מה.) וזש ברגל
שדרסה על גבי מינוק בחצר הניזק לנרצא לא משלם כופר אליצא דההוא תנא איירי ולא משום דסכר רצח הכי:

(א) חצי נוק קאמר. דמחייב כי קרן דהא מקרן מייתי לה וקרן נרשות הרבים
אחר (שמות כג) לחיובי ציה נרשות הניזק נוק שלם אתה דהכי משמע נרשות
אחר נוק שלם: כספו של זה. קרן: ישלם. מיטע שדכו ומיטע
כרמו ישלם [שם] לגמרי משמע: אחר
דנכתבו וחלו את כספו וגם את המט
ננו לרשעא אתה דלף נרשות הרבים
אמר חייב: ויהא אדם חייב בכופר.
כגון כמזיד ולא אתרו ציה דלימיה
בר קטלא ולא בר גלות: ומה שור
שאינו חייב. בחבלה: ארבעה דברים.
צער ריפוי צבת וצושה אלף נוק
לחודים: חייב כופר. היכא דקטליה:
אדם שחייב כ'ו: עולו ולא על האדם.
על נוקי שור משלמין כופר אבל על
נוקי אדם אין משלמין כופר אלף
או מימה או גלות: איש כי יסן מוס
בעמיתו איש בעמיתו. הו"ו בדין
תנינת מומין ולא שור בעמיתו של
בעליה: בחצר הניזק. לחיובא דרגל
בחצר הניזק הוא: הכא נמי לא
שנא. דרגל מועדת מתחילתו היא
להלך ולדרוס: לאו משום דסכר
כרכי יוסי הגלילי. דלמרי צפריקין (ס'
דלקמן דף מה.) חס משלם חצי כופר
ברה"ר: ומייטי לה. רבי טרפון
לרשות הניזק כופר שלם: מק"ו מרגל.
לשם דגמרי לקרן חס לענין מנוקי
לשם דגמרי לקרן חס לענין מנוקי
במתמינן והכי גמר לה מה שן ורגל
שפטורין נרשות הרבים לגמרי נרשות
הניזק כופר שלם קנן שברה"ר חצי
כופר כ"ו יוסי הגלילי אינו דין שנרשות
הניזק כופר שלם. בדגמרי ר' טרפון הכי
אלמא איכא כופר כופר דלאו הכי
צמאי מייתי לה: מנויקין דרגל מייתי
לה. ולעולם ליכא כופר ברגל והכי גמר
ר' טרפון מה רגל שנרשות הרבים
פטור מנוקי נרשות הניזק נוק שלם
קנן שברה"ר חצי נוק חצי כופר כ"ו
יוסי הגלילי אינו דין שנרשות הניזק
כופר שלם: שכן ישנו צנא. תמנא
כופר שאינו צנא דלמרינן כפ"ק
בב"ב (דף יו:) עטמון. שפטור צנא ומיידי
ברגל ומיידי לה הכי מה רגל שנרשות
הרבים פטורה מכלום חייבת נרשות
הניזק אפילו על העטמון נוק שלם
קנן שברה"ר חצי כופר כ"ו: שכן
ישנו צנא. (ישלם היה גדי טמון
צנא או במלואו ונתגלגל ונפל לבור
חייב: מכלים. פטר זהו את הנזק
ומכלים דרגל מייתי לה ודפרישית:
מכלים טמונים. דרגל מייתי לה:
א"ל רב אחא מדפסי כ"ו מה לנויקין
דרגל שכן ישנו ברגל. תמנא כופר
שאינו ברגל: ברתנא סימא אס
עין חזירו. אפי' בשוגג: גמ' מה
כלים ארבעה דברים לא. דלא שייך
בה: אף סימא אס עין חזירו.
שוגג: נוק אין ארבעה דברים לא. דלא
מחייבי ארבעה דברים אלף או מיד או
קרוז למזיד דומיא דפי יריבון אנשים
(שמות כה) דהתם כתיב ריפוי ושבת:
מנהני

הנהרות הב"ח
(א) רש"י ד"ה חצי נוק כ"ל
פלגא קאמרינן חצי נוק
קאמר:

גילוי הש"ס
גמ' ולא תהא שן ורגל.
ע"י לקמן דף מה ע"ב תוס'
ד"ה המורה: שם
איבעיא ליה רנא. ע"י
לקמן דף מה ע"ב תוס'
ד"ה ה"י מתמקין: שם
משום דכופר ליה ברה"ר.
ע"י לעיל טו. מדיה הא
מ"י תוס' ד"ה ולא ובי
וי"ל דאי לאו כספו. ע"י
חולין דף כג ע"ב תוס'
ותהא פניה: שם ד"ה והוא
כ"ו לא מצינו למילף
מיניה כלל. ע"י לעיל דף
ד ע"ב מוספות ד"ה כהא
אדם:

רבינו הנגאל
בשחיטת קדשים כ"י כל
החירי וכן היא הצעה
שמן לא יפחות מל"ו. ר' אבא
אמר שלשה לוגין רבנן
מברי דין מינה ומינה
מה מנהא מתנדיבין אף
שמן מתנדיבין ומינה מה
מנהא בלוג אף שמן
בלוג. ור' סבר דין מינה
ואוקים באהרה מה מנהא
מתנדיבין אף שמן מתנדיבין
ואוקים באהרה כנסתין
מה סכנין ג' לוגין אף
שמן נמי ג' לוגין ובפרק
שבועת העדות (דף לא
ע"ב) אסקו חלוקה זו
חלוקה ר"מ ורבין. וכן
שמעיה זו הנגוא
ל"י דאמר דין מינה
ואוקים באהרה כלומר
שלמורא מפני כמות שהוא
טמא ממפני שברין. ועמד
במקורן כלל טמאות
המת כל ל"י לפי ענינו
אם נגמא כמות או ככלי
שנוגע במת אחרו הכלי
טמא. וטמא. וזאת נגע
במגע שלישי טמאות ערב.
אלא לרבנן דאמרי דין
מינה ומינה וכך פירושו
חלמך מפני כמות ממפני
אף כמות טמא ומה שרין
טמאות ערב אף במת
טמאות ערב מאי איכא
למימד ופרקי (ר"בא) הכי
אמר רבא טמאות מפני
במת ד' מהא ובכחשתם
בנדיכס ביום השביעי כל
טמאות שאחם מטמאין
איהו טמא פחותים
מזו וקיימא לן מפני
אין לה טהרה במקוה
וטהרות כדתיבין בחופפתא
דכלים (בבב"ב פ"יא)
מפני שעשאו לקרות
אע"פ שמשמחו בו טהור.
היה טמא ועשאו לקרות
טמא עד שיכבדו במסמך

בשחיטת קדשים כ"י כל
החירי וכן היא הצעה
שמן לא יפחות מל"ו. ר' אבא
אמר שלשה לוגין רבנן
מברי דין מינה ומינה
מה מנהא מתנדיבין אף
שמן מתנדיבין ומינה מה
מנהא בלוג אף שמן
בלוג. ור' סבר דין מינה
ואוקים באהרה מה מנהא
מתנדיבין אף שמן מתנדיבין
ואוקים באהרה כנסתין
מה סכנין ג' לוגין אף
שמן נמי ג' לוגין ובפרק
שבועת העדות (דף לא
ע"ב) אסקו חלוקה זו
חלוקה ר"מ ורבין. וכן
שמעיה זו הנגוא
ל"י דאמר דין מינה
ואוקים באהרה כלומר
שלמורא מפני כמות שהוא
טמא ממפני שברין. ועמד
במקורן כלל טמאות
המת כל ל"י לפי ענינו
אם נגמא כמות או ככלי
שנוגע במת אחרו הכלי
טמא. וטמא. וזאת נגע
במגע שלישי טמאות ערב.
אלא לרבנן דאמרי דין
מינה ומינה וכך פירושו
חלמך מפני כמות ממפני
אף כמות טמא ומה שרין
טמאות ערב אף במת
טמאות ערב מאי איכא
למימד ופרקי (ר"בא) הכי
אמר רבא טמאות מפני
במת ד' מהא ובכחשתם
בנדיכס ביום השביעי כל
טמאות שאחם מטמאין
איהו טמא פחותים
מזו וקיימא לן מפני
אין לה טהרה במקוה
וטהרות כדתיבין בחופפתא
דכלים (בבב"ב פ"יא)
מפני שעשאו לקרות
אע"פ שמשמחו בו טהור.
היה טמא ועשאו לקרות
טמא עד שיכבדו במסמך

בשחיטת קדשים כ"י כל
החירי וכן היא הצעה
שמן לא יפחות מל"ו. ר' אבא
אמר שלשה לוגין רבנן
מברי דין מינה ומינה
מה מנהא מתנדיבין אף
שמן מתנדיבין ומינה מה
מנהא בלוג אף שמן
בלוג. ור' סבר דין מינה
ואוקים באהרה מה מנהא
מתנדיבין אף שמן מתנדיבין
ואוקים באהרה כנסתין
מה סכנין ג' לוגין אף
שמן נמי ג' לוגין ובפרק
שבועת העדות (דף לא
ע"ב) אסקו חלוקה זו
חלוקה ר"מ ורבין. וכן
שמעיה זו הנגוא
ל"י דאמר דין מינה
ואוקים באהרה כלומר
שלמורא מפני כמות שהוא
טמא ממפני שברין. ועמד
במקורן כלל טמאות
המת כל ל"י לפי ענינו
אם נגמא כמות או ככלי
שנוגע במת אחרו הכלי
טמא. וטמא. וזאת נגע
במגע שלישי טמאות ערב.
אלא לרבנן דאמרי דין
מינה ומינה וכך פירושו
חלמך מפני כמות ממפני
אף כמות טמא ומה שרין
טמאות ערב אף במת
טמאות ערב מאי איכא
למימד ופרקי (ר"בא) הכי
אמר רבא טמאות מפני
במת ד' מהא ובכחשתם
בנדיכס ביום השביעי כל
טמאות שאחם מטמאין
איהו טמא פחותים
מזו וקיימא לן מפני
אין לה טהרה במקוה
וטהרות כדתיבין בחופפתא
דכלים (בבב"ב פ"יא)
מפני שעשאו לקרות
אע"פ שמשמחו בו טהור.
היה טמא ועשאו לקרות
טמא עד שיכבדו במסמך

בשחיטת קדשים כ"י כל
החירי וכן היא הצעה
שמן לא יפחות מל"ו. ר' אבא
אמר שלשה לוגין רבנן
מברי דין מינה ומינה
מה מנהא מתנדיבין אף
שמן מתנדיבין ומינה מה
מנהא בלוג אף שמן
בלוג. ור' סבר דין מינה
ואוקים באהרה מה מנהא
מתנדיבין אף שמן מתנדיבין
ואוקים באהרה כנסתין
מה סכנין ג' לוגין אף
שמן נמי ג' לוגין ובפרק
שבועת העדות (דף לא
ע"ב) אסקו חלוקה זו
חלוקה ר"מ ורבין. וכן
שמעיה זו הנגוא
ל"י דאמר דין מינה
ואוקים באהרה כלומר
שלמורא מפני כמות שהוא
טמא ממפני שברין. ועמד
במקורן כלל טמאות
המת כל ל"י לפי ענינו
אם נגמא כמות או ככלי
שנוגע במת אחרו הכלי
טמא. וטמא. וזאת נגע
במגע שלישי טמאות ערב.
אלא לרבנן דאמרי דין
מינה ומינה וכך פירושו
חלמך מפני כמות ממפני
אף כמות טמא ומה שרין
טמאות ערב אף במת
טמאות ערב מאי איכא
למימד ופרקי (ר"בא) הכי
אמר רבא טמאות מפני
במת ד' מהא ובכחשתם
בנדיכס ביום השביעי כל
טמאות שאחם מטמאין
איהו טמא פחותים
מזו וקיימא לן מפני
אין לה טהרה במקוה
וטהרות כדתיבין בחופפתא
דכלים (בבב"ב פ"יא)
מפני שעשאו לקרות
אע"פ שמשמחו בו טהור.
היה טמא ועשאו לקרות
טמא עד שיכבדו במסמך